Թե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 224 — ՕԳՈՍՏՈՍ 23 / 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1897 — 6 ՐԷՊԻԻԼ ԱԽԸՐ 1313 — ՇԱԲԱԹ

خسوصی اداره‌خانه‌سی غزته‌سی (ماسیس) ادرسی

Նամակ կամ որ եւ իցէ զրուցիւն պէտք է ուղղել
Հռ. Խմբագրութիւն

ՄԱՍԻՍ ԹԵՐԹ ՕՐԱԳՐՈՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ ԴԱԼԱԹԻԱ, Համտի Բաշա խան
Օտա. Նախկին Պանքայի փողոց, Թիւ 2
Direction du Journal "MASSIS,,
Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues
aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրկին. արժ.		75
» » Վեցամսեայ » »		40
Գաւառներու » Տարեկան » »		100
» » Վեցամսեայ » »		50
» » Եռամսեայ » »		25
Օտար երկրի Տարեկան Գրանք		[illegible]
Ռուսիոյ Տարեկան Ռուբլի		10
Դրամի փոխարէն [illegible] կընդունուի.		115

զրուշի [illegible] 00 [illegible] հաշուով:

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶՆԵՐԸ

Լրագրութեան մէջ գանգատը տեսակ մը բարք եղած է. օրագրողները և անոնց աշխատակիցները մարդիկը և իրերը դատելու համար հասարակ ժողովուրդէն տարբեր ակնոց կը դրած են, որ ընական դոյները տեսնելով հանդերձ, կը պատէ նաև տ. նոնց արտաքին կեղեւը և կը թափանցէ իրերուն խորը, թաքուն երանգներ մտնելու համար անոնց մէջ։ Բայց այս կերպ տեսողականութիւնը իր օգուտներն ունի. արտաքին երեւոյթներէն չխաբուելու մէկ հատիկ միջոցն է. երեւոյթները միայն փրկող մարդոց և իրերուն պատրանքը դուրս հանելու միակ գործնական հնարքն է։ Հրապարակագրին այդ ակնոցը՝ որ կարճատեսութեան վտանգը անհետացնելով բարերար հեռատեսութիւն մը կ'ընտեղծէ՝ անհրաժեշտ պէտք մ'եղած է ամէն ազգերու բարոյական կրթութիւնը առաջնորդելու համար։

Ըսի թէ գանգատը տիրող սկզբունք մ'է, և եթէ սիրտ ընէք թղթատէք տարիներու երկար շարքի մը մէջ հրատարակուած թերթերը, պիտի տեսնէք թէ անոնց առաջնորդող յօդուածներուն մեծագոյն մասը կը բաղկանայ յոռետես ակնարկներէ, տրտունջներէ, նոյն իսկ երեմիական ողբերէ այս ինչ կամ այն ինչ պակասը մատնանիշ ընելու համար։ Բայց այս մասնաւորութիւնը միայն մեր մէջ չէ որ կերեւի, եւրոպական բոլոր հանրային թերթերը միշտ նոյն թելերը կը թրթռացնեն. ոչ միայն զրական, իմաստասիրական, տնտեսական, ընկերական ահագին ընդհատներ կը ցուցադրեն մեզի ամէն ատեն, այլ նաեւ քաղաքական ամենանուրբ հաշիւներու մէջ մտնելով, այս կամ այն անձնաւորութիւններու վրայ կը թանձրացնեն բոլոր ընդհանուր պատասխանատուութիւնները։ Այս դիտողութիւնները առնոր համար ըրինք, որպէս զի մեր քիչ մը չափազանց դիւրազդածութիւնը մոռնանք և ուշի ուշով հետեւինք այն բոլոր տեղեկութիւններուն, որոնց նպատակն է հանրային ծառայութիւն մը մատուցանել միայն. ընականաբար ոչ ոք կրնայ կապտել խորհելու դիւրութիւնը, և անպատիժ կերպով լռութեան դատապարտել ձայն մը՝ որուն ունկնդրութիւնը կրնայ իր արդիւնքը ունենալ գործնականին մէջ, ամէն կանխակալ կարծիքներէ անկախաբար։

Այսօր կուզենք մասնաւորապէս շնորհաւորել մեր թաղերը, խղճի մտօք հետեւած ըլլալնուն համար մանկապարտէզներ հաստատելու սովորութեան։ Ցաճախ կը դանդատինք, և իրաւամբ, մեր պզտիկներուն անխնամ դաստիարակութեան նկատմամբ. պէտք է յարաբերական բառ մ'է, որ իր մէջ կը բովանդակէ Մանկապարտէզ յաճախող և դեռ գրեթէ անգիտակից մանուկներէն սկսեալ՝ մինչեւ այն պատանիները՝ որ թաղային վարժարանէ մը շրջանաւարտ դուրս կելնեն։ Կրթութիւնը ասոիճանաւոր է, և կրթութեան օգտակարութիւնը համեմատական է որոշ ասոիճաններու առաւել կամ նուազ ուղղութեան և անցումին։ Հետեւաբար մեր ընտրած ասոիճաններուն, կամ ըսենք, դեռներուն ուղղութենէն կախում ունին մեր պզտիկներուն կրթութեան որակը և քանակը։ Կրթութիւնը, և ընդհանուր առումով, դաստիարակութիւնը ա՛յն չափով օգտակար կըլլայ և իւրացուցիչ, ինչ չափով որ կը սկսինք զայն մատակարարել մեր պզտիկներուն։

Ընդհանրապէս մեր ամենուն փորձառութիւնը կը թելադրէ մեզ յայտարարելու թէ մեր պզտիկներուն պակասկողմը աւելի կերեւի թերթեւ և անկապակից կրթութեան մը երեսէն. մանկութիւնը երբ լաւ կերպով պատրաստուած չէ, պատանեկութիւնը չկրնար իր նպատակին հասնիլ, երիտասարդութիւնը իր իտեալին, ծերութիւնը իր կոչման։ Այսպէս կը տեսնենք որ մեր ամէն ժամանակի դանդատը՝ այս մասին՝ չպիտի վերնայ, մինչեւ որ պզտիկներուն կրթական խնամքը չհանդչի չատ ամուր, չատ անփոփոխ հիմերու վրայ։ Ամէնքս ալ հասկնալու տրամադրութիւն ցոյց տուած ենք, և այս մեր ըսածին ապացոյցն է այն ընդհանուր ոգեւորութիւնը զոր ունին մեր թաղերը, իրենց մէջ մանկապարտէզներ հաստատելու համար։ Օտար սկզբունքներու գեղեցիկ պատուաստում մ'էր այս հաստատութիւնը մեր կրթութեան ծառին վրայ. թերթեւօրէն մտածուած կարգադրութիւն մը չէր, և յաւէտ շնորհաւորութեան արժանի են ամէն անոնք, որ այս օգտակար գաղափարը իրականացուցին մեր մէջ։ Բայց քանի որ օտարէն փոխառութիւն մ'էր, աւելի ջանք և հոգածութիւն պէտք էին զայն իւրացնելու, ու մեր տոհմային բարքերուն համաձայնեցնելու համար։ Այս տեսութեամբ կընդունինք որ գաղափարը չատ գեղեցիկ է, սակայն չենք կրնար ըմբռնել թէ մանկապարտէզի վարիչները մեր պզտիկներուն չափէն աւելի կանուխ կսկսին հարկադրել եւրոպական դժուարին պարեր, երգեր, եւրոպական բառերով, ճշմարիտ քրմադրոշմներ մեր պզտիկներուն համար։

Զենք ըսեր որ պարն ու երգը՝ արուեստի այդ հիանալի կատարելութիւնները՝ վերցուին մեր Մանկապարտէզներու ծրագրէն, որ արդէն խոյզ գիծերով գծուած է. բայց կը վախնանք որ փափուկ ձեւի մը տակ այդ տեսակ մը օտարացումը կառաջնորդէ մեզ ընդհանրապէս մեր տոհմայինէն տարբեր կրթութեան մը ճաշակը տալ մեր պզտիկներուն, որ ապագան պիտի կազմեն։ Զենք կարծեր որ մեր առաջարկած ուղղութիւնը գործադրել անկարելի ըլլայ. ի՞նչ է մեր ըսածը. — կը փափաքէինք որ մեր մանուկներուն յատկացուած պարտէզները տարաշխարհիկ ծաղիկներով դրուագուած չըլլայ միայն. բնատոհմիկ դաստիարակութեան մը հիմերը կարելի է դնել այդ դեռ խմոր գլուխներուն մէջ. գժուար չէ պարերուն և երգելիկներուն հայերէն նոյնանիշերը գտնել, աւանդական սովորութիւններու, հին ժամանակներուն կացուցիրքին մատիկնել դարձեալ մեր պզտիկները։

Կը կրկնենք թէ ընդհանուր գոհունակութեան, և նոյն իսկ շնորհաւորութեան արժանի են մեր թաղերը Մանկապարտէզներու հետզհետէ յաճախուն հաստատութեանց համար. բայց զարմանալի չէ՞ որ այս դրեթէ ընդհանուր դովեստները պիտի աղօտացնենք դարձեալ պարսաւի թոյնը խառնելով անոնց մէջ, այն անտարբերութեան համար զոր այս մասին Մանկապարտէզներու վարիչները կը ցուցնեն, և այն մեղսակցութեան համար, զոր մեր ծնողք ուներն անշուշտ սխալ հասկցուած կրթութեան մը հանդէպ։ Ե.

ԳՕՐՏԷԼԻՈՅԻ ԿԵԱՆՔԷՍ(*)

ԲԱՆԱՑԻՐԸ

Իր յեղոպոպէն

Դողալով կ'առնեմ գրիչս և առաջին բառերը անկիսակցաբար կը սահին։ Եթէ չուրջ դառնալու կը վախնամ, որ չըլլայ թէ Գ. Ե. դիս ալ յաւակնոտներու կարգը դասէ, թէեւ չյիշէ ան, թէ իրենց Եւով կը զբաղին չատ անգամ՝ հատնողները, անոնք որ քանի մը օրի հիւր են աշխարհին։ Այդ չքմեղանքով, վարանոտ մտածումներս մէկդի կը թողում։

Ծովակը, որ կը զոդայ Գորտելիոյի ափերուն առջեւ, հլաւ ու վհատ հանդարտութիւն մը ունէր կիրակի իրիկուն։ Դիմացը Իզմիրի լոյսերուն շողակի աքանչելի մանեակը Ցոնիականի թագուհիին կուրծքին վրայ կը փարիլար։ Անդուսին, այլ սպիտակ գիշեր մը, ուր ծիծաղը կը հոսի յարդդողի կայծկլտուն կամուրջէն մինչեւ սիրողներու սիրտը։ Վայրկեանէ վայրկեան հոգոյէ ցանցառ շղթան կը խտանայ։ Ծաղիկներու այդ անհուն ցուցահանդէսին կը ղրկէ Իզմիրը իր բազարի մէջ պահուած էն ամբոյշ ու գեղեցիկ փունջերը, որ կուգան խառնուիլ շրջակայ գիւղերու կայսաս ու թրթռուն հրեշտակներուն։ Աստուածածնի կիրակին էր։ Դեռ զին վաքրիկ մատուռին անունն է, որ տարին մէկ օր ծաղիկներով կը զարդարուի։ Աստուածածին այդ օր աւելի ներող կըլլայ և աչք կը գոցէ ամէն բանի։

Տկար թէեւ՝ չդիմացայ սակայն, անգամ մը ալ Եւին դիտակցութիւնը թողուլ, թաղել ուզեցի։ Շղթային մէկ տկար օղակին խառնուեցայ։ Եւ ալ՝ աչքիդ առջեւէն կը սլանան անոնք, որ հրապոյրի մենաշնորհը ունին, անոնք որ գեղացի մայրերէ ծնած են այդ օրուան համար և անոնք, որոնց ալ պիտի չհանդիպիս բընաւ։

Ծովափին մօտէն, ամբոխէն հեռու՝ մէկը կը քալէ։ Ոտքերը հաղիւ կը հպին հղին։ Անուրջի մէջ թռչող հրեշտակ կը նմանի։

Կը հետեւիս իր խուսափուկ ընթացքին։ Դէմքին վրայ, հրաշալիօրէն ձուաձեւ և անուշ, խորհրդաւոր ժպիտ մը կը հեւայ երբեմն։ Մազերը երկար հիւսքով մը նետուեր են թուլօրէն։

Ցանկարծ դարձաւ ու վայրագ քրքիջ մը նետեց։ Սոսկացի։ Ցիմար մըն է եղեր, ըսին ընկերներս։ Տեսած եմ չատ յիմարներ, իրենց ապուշ, ցուլի նայուածքով, դերձան դերձան չողիքը կախուած շրթունքնէն։ Բնաւ մէկին չեմ համակրած։ Զանոնք ալ, ծերերու պէս, աշխարհին բեռը նկատած եմ։ Բայց իրաւ որ մեղքցայ այդ խեղճ աղջիկը։ Քայլ մը հեռու իր ընկերներէն որ կը սիրեն, կը սիրուին, կարմիր, աղուոր, դէմքը անուշ, սեւ աչքերը, որ անորոշութեան կը նային։

Մատուռը կը հասնիմ։ Անվերջ երթեւեկ մը։ Ամէն ազգէ եկեր են ուխտ ընելու։ Երկուքը միայն աչքս զարկին։ Մէկը քառասունոց բեռնակիր մը արեւակեղ, դուրս ցցուած ճակատով, ու Աստուածածնին օրը չածիլուած, աղքատիկ մոլուքով՝ հսկայ մը։ Իրիկունը օղին խմեր խմեր է։ Ոտքերը իրենց բեռը չեն կրնար տանիլ։ Ասդին անդին իյնալէն, եկաւ պղնձէ մէթալիքներով լեցուն քսակը պարպեց, խոչոր մամ մը առաւ։ Անկիւն տեղ մը քաշուեցաւ անմռունչ, լացաւ, միայն լացաւ։ Սիրահայեաց Աստուածածնի կողմերէն է եղեր, մին անոնցմէ, որ թափառիկ են, տուն չունին։

Միւսը սեւերով կին մը։ Թոքախտաւորի մը մայրը. եկեր էր աղօթելու որ Աստուած իր զաւկին մոռ-ոպոը տայ։ Իմ մայրս կարծգցի։

Իզմիր երկու հոգի ինձի ստակ էին տուեր որ մամ վառեմ. վառեցի, ու հատ մըն ալ վառեցի յիշելով անմոռաց յաւէտ Ֆիրմասթին։ Երկու տարի առաջ հոն էի։ Շաբաթ իրիկուընէ սկսանք տեսնել պատրաստութիւն կիրակի օրուան հռչակաւոր Էշկէկին համար։ Մինչեւ լոյս արթուն մնացինք։ Հոն անբիծ հոգիները շատ էին, ղալվրով ադբերպոռէբ, զորոնք Եղիան այնչափ կը սիրէր։ Ան օրերը տարօրինապէս անուշ, հրճուալից օրեր էին...։ Միամիտ հաւատքով մը իմ ուխտը ըրի։ Երկու տարի ետք սիրոյ չիրմին վրայ կը նորոգեմ ուխտս։ Հոն ծովը չիկար, անհուն ելքի մը գաղափարը մոռցեր էի։ Հոս հիմակ նոյն Աստուածածինը, զոր ամէն տառապողները կը սիրեն։

* * *

Օղին ֆիզիքական վնասներուն վրայ չեմ պնդեր։ Սովրեցայ ներել խմողներուն կրակի պէս բարկ տառապանքի կարգը՝ մոռացման ստինքէն, մանաւանդ անոնց, որ օր առաջ մոխիր ըլլալ կ'ուզեն։

Ընկերներով միասին խմեցինք ու երգեցինք մինչեւ լոյս։ Ու չղթան չի քակուեցաւ մինչեւ լոյս։ Ատոնցմէ չատեր հպարտ հարուստ, բիւրաւոր քծնողներ ունին։ Սակայն խիստ չատեր ապոռոռմէ են։ Ստորագծած բառս մահուան թմբուկի պէս կը հնչէ։ Ահեղի է ատ կեանքը։ Գեղեցիկ ըլլալ, ստիպուած ըլլալ ներելու զգիր շրթունքներու թուքին, բռնի ժպտիլ են զատոտ նայուածքներու, նախանձ, սէր, փառք՝ խեղդել, մէկ խօսքով չնչել ամէն բան որ մարդկային է և մանաւանդ կնային, ծերանալ, խորչոմիլ ու չի սիրուած մէկէ մը, չունի պէս, անտէրունչ մեռնիլ։ Ահա ամփոփումը կեանքին, որ բոյրերով հոտաւէտ՝ հիմակ կ'անցնի քովէդ։ Նայուածք մը մուրալով։

Երբեմն անուններ կը լսեմ, որ կը ցընցեն հոգիս։ Մառիա... Իզա՛, Վէ՛րժին։ Գիշերը երկար չէ՛ չատ։ Այդ անուններուն ուրիշներ կը յաջորդէին։ Սպասէ որ լսես քու անունդ։

Կէս գինով՝ առտուան դէմ եկեղեցի կուզդուիմ։ Մութ է տակաւին։ Բանի մը ցաւագարներ իրենց տագնապին մէջ։ Մոմերը կը վառին անընդհատ։ Ցանկարծ անկիւն մը կը կարծեմ տեսնել Լուռտի հեղինակը, իր գերմարդկային դիպ ադաղակովը.

«Այս վայրկենիս քանի միլիոն մոմեր կը վառին անծանօթը ամոքելու։ Եթէ միայն ասոնք ծախսուէին։»

Զեմ չարունակեր։ Կը սոսկամ այսչափ անհաւատ ըլլալուս։

* * *

Արուսեակը այնչափ ջինջ տեսած չէի ուրիշ անգամ։ Թեթեւ սահող նաւակի մը մէջ երգերուն երգը կը հառաչէին։ Ատիկա վերջին անգամ Պուճայի դալկահարը երգած էր։ Ու մոլորագին կասկածներու մութին մէջ՝ երգը իր սպիտակ տրտմութեամբ՝ հաւատքը կը բերէ ինձի. ու կը ջանամ հիմա՝ մինակուկ, ծովափն ի վեր, ամբան վերջին գիշերներու հառաչին դէմ, որ վարդին թերթերը կը թափէ։

Իզմիր — Ռ. ՈՐԲԵՐԵԱՆ

(*).—Անչուշտ մեր ընթերցողները Մասիսի 123 թիւին մէջ գրուած ԳՈՐՏԷԼԻՈ յօդուածը (որ սիրամամբ Ս. ստորագրուած էր) հասկցան որ Որբերեան էֆէնտիինն էր։ Ծ. Խ։

ԵՐԿՈՒ ՕՐ ԾԱԼԻՄ - ՏԱՂ

Առ Ա. Հ.

Շաբաթ իրիկուն կառք մը կը նստինք ես և ընկերս, սայլի պէս բան մը, ձիով լծուած, որ մեզի Ալէմ Տաղ տանելու սահմանուած է։

Ու քիչ քիչ, սայլին կընտելանանք այնչափ, որ ա՛լ մեզի համար հաճոյքի առիթ մը կըլլայ ան և, վստահաբար ըսեմ թէ լանդաֆ մը չափ գոհացուց մեզի։

Կամաց կամաց կանցնինք Զամլըճայի ձորիկէն, ու քիչ ետքը արդէն ճամբան բռնած ենք։ Մէկ կողմը Մարմարան միապաղաղ, իր էշխոռոց կղզիներովը կը պանծայ, միւս կողմը լեռներու ու ձորերու շարք մը փռուած է. իսկ ընդարձակ, հաղիւ կիսով չափ մշակուած ամայի դաշտեր, ժժգոյն կանաչով մը, կարծես հոգեւարքը վիճակի մէջ, կը տարածուին աչքերնուս առջեւ։

Եւ բնութեան այս հիանալի մերկութեան մէջէն, կը քալէ, կը թաւալի մեր սայլը, օդին մէջ փոշիի ամպ մը գոյացնելով, որ կամաց կամաց կիջնէ, կուգայ նստիլ մեր վրայ։

Կառապաններս բարի, միամիտ մարդ մը, մեզի պատմութիւններ կընէ. կը խօսի ամէն նիւթերու վրայ հաւասարապէս։

Քիչ մըն ալ և ահա Տօպոռալոր եկած ենք. ճամբուն կեսը առինք, կըսէ կառապանը։

Հոս հինգ-տասը վայրկեանի դադարէ մը ետքը, դարձեալ կառքերնիս կսկսի թաւալիլ։

Իրիկուն է ա՛լ. արեւը, իր գգուանքները, անունդը արտերուն տալէն ետքը իր մօրը կը դառնայ։ Հորիզոնը մարած վիճակի մէջ է. ու վայրկեան մը ետքը, արդէն կը կորսնցնենք արեւը, մութը կոխած է ալ։

Հիմա բնութեան մերկ-մենութեան վրայ մութն ալ իր սեւ վարագոյրը ձգեց։ Ա՛լ վախ մը կուգայ վրաս. անորոշ, տարտամ վախ մը. ու բնութիւնը աչքիս չերեւար, ինչպէս մարդ մը որ կը սոսկայ իր այնչափ սիրելիին դիակին ի տես։

Ու այդ երկիւղը փարատելու միակ միջոց երգելը կընտրենք, և տխուր երգեր, կարծես բնութեան առժամանակ մահը լալու համար. և կառապաններս, իրը պերճախօս-տաենարան կը շարունակէ իր խօսքը, որ մեր երգէն ետքը, դամբանականի կը ծառայէ։

Քիչ ետքը հասած ենք հոն, ուր գիւղը մտնելու անտառը կսկսի։

Գիշեր է, մութ բոլորովին, գոնէ լուսին ալ չկայ։ Հոս զարմանալի ու սիրուն զուգադիպութիւնով մը, միտքս կուգայ Պէշիքթաշլեանի «Զեվիւռն Ալէմ Տաղի» ոտանաւորը, ու կսկսինք երգել. երգել, գիշերուան մութը փարատելու համար որ, դժբաղդաբար, կը ծանրանայ մեր վրայ գերեզմանական ցուրտ լռութիւնով մը։

Հիմա անտառին մէջ ենք։ Ամէն բան սեւ բոլորտիքս. միայն սայլին ճռինչը ու ձիուն վրնջիւնը կը խանգարեն լռութիւնը, որ բացարձակապէս պաշարած է մեզի։

Կէս-ժամ ալ, «փառք քեզ», գիւղը հասանք. ժամը չեմ դիտեր թէ քանին է։

Ու կը հանգչինք։

Առաւօտուն, չատ հանդարտ կարթընցնեմ։ Գիշերը, անխռով ու հրեշտակներու քունով մը անցուցած եմ։

Արթննալուս, առաջին տպաւորութիւնով կզգամ թէ իրաւ գիւղի մէջ եմ. և ճիշդ այդ մտածումը միայն զիս երջանիկ կընէ արդէն։

* * *

Կը յիշեմ հիմա դպրոցը, ուր, դրգիռութեան դասով կը սովրէինք թէ «բնութիւնը ինքնին նկարագրութեան համար բաց գիրք մըն է»։

Այս տողերը միտքս կ'իյնան ու յարգանքով կը յիշեմ հայկական դասատուս։

Եկեղեցի կերթանք. հակառակ օրուան տնախմբութեան, հաղիւ 30-40 հոգի կը տեսնուի։ Գեղացիք կը ցաւին այս վիճակին վրայ, ու մեծ ուրախութիւնով կը յիշեն այն տարիները, ուր, տնտեսական տագնապէն առաջ, ուխտի կուգային բազմաթիւ ընտանիքներ Ս. Նշանին, որ չատերու համար մո-բաղաղաղ կամ խնդրակարգ եղած է։

Հետաքրքրութիւնով կուզենք տեղեկութիւններ առնել դպրոցին վրայ և գոյա-

ցուցած համաձայնութիւնս սա է որ Ուսումնական Խորհուրդը քիչ մը աւելի խնամք պէտք է հաճի տանիլ այդ գիւղին, կորիկ ու հաստատ եկամուտի մը համար կը բաւէ արդէն այն գումարը որ քիչ վարը յիշածնուս պէս կը գտնուի Պատրիարքարանի մէջ. ու որ կրնայ ապրեցնել վարժապետ մը, որ պիտի անշուշտ բարեփոխէ «պնակ»ի դրութիւնը։ Եւ ասիկա կը յուսանք կամ կը սիրենք հաւատալ որ կը կարգադրուի մանաւանդ շնորհիւ այն կրթական նոր-տեսութիւնի, որուն բաժին ինկած է, շատ մը ուրիշներու հետ, այս գիւղն ալ. որ շատ հեռու չէ Իւսկիւտարէն։ Հարկաւ իրենք, գեղացիք ալ, կ'օժանդակեն, որով գործը, առանց մասնաւորապէս մէկուն վրայ կամ միւսին ծանրացած ըլլալու, ինքնին կը դիւրանայ, աշխատութեան բաժանումի դրութիւնով։ Եւ շատ լաւ տնօրինութիւն մը ըրած կ'ըլլայ Ուսումն. Խորհուրդը, որուն անդամներէն Պետրոս էֆ. Կարապետեանի ալ խօսուած է այս մասին։

Հետաքրքրուեցանք նաև իմանալ Ալէմ-Տաղիի եկեղեցիին համար Ֆ–լէ կալուած մը գնելու խնդիրը, որ անցեալ շաբթու տեղական թերթի մը մէջ յարուցուած էր։ Լսեցինք թէ իրաւունք կան աւանդներ ու քիչ մըն ալ դրամ, որոնց ամբողջութիւնը կը հասնի մօտ 200 ոսկիի, կը գտնուի Պատրիարքարանի մէջ և այդ մաս մը դրամն ալ ծանօթ ու բացարձակապէս վստահելի անձի մը քով։ Ան գումարէն 10 ոսկի մըն ալ առնուած ըլլալը իմացանք։ Ահա ինչ որ կրցինք ստուգել այս մասին քանի մը անձերէ։ Անցնինք։

Այդ օրը պտոյտ. իրիկունը դարձ և նորէն հանգիստ։

Ամէն բան մոռցած առժամապէս, հեռու քաղաքին ժխորէն, բնութեան հետ առանձնութիւնը շատ աւելի կը սիրեմ։ Ու այդ հաճոյքը կատարելապէս վայելած էի։ «Բաղդը ժպտած էր» ինձի պիտի ըսեմ։

Եւ սակայն վերջի իրիկունն է, սիրելիէ մը բաժանումի դառնութիւնը կդգամ, երբ կը մտածեմ որ հետեւեալ առտուն պիտի մեկնիմ։ Ինչո՞ւ երջանկութիւնը կատարեալ չըլլալու դատապարտուած է...։ Մեծ ոչինչին պատի՞ւ մը ըրած ըլլալու համար արդեօք ?...։

Ճամբան, անտառին մէջ, նորէն միտքս կուգայ Պէշիքթաշլեանի ոտանաւորը ու վերջին անգամն ըլլալով, պաշտելի վայրէ մը հեռացողի դառնութիւնով, կ'երգեմ ու կը բաժնուիմ։

* * *

Եւ երբ այսօր, այս տողերը կը գրեմ, անմիջապէս միտքս կուգայ այն հանդէսը, զոր, երկուշաբթի, Իճատիէի մանկապարտէզի կարմիր գըստրլիկ գոգնոցաւորները պիտի տային. կ'երեւակայեմ թէ զրկում մըն էր-աս ինձի համար. մանաւանդ որ հոն պիտի լսէի Օր. Տիրուհի Գալէնտէրը, որուն պիտի ընկերանար Ջութակով նորաբոյս Պ. Օննիկ Պատասխանեան։

Բայց չէ՛, կրնամ ինքզինքս մխիթարել բնութեան բաց ու զգլխիչ ծոցին մէջ, անոր ամէն սիրելի հաճոյքները վայելած ըլլալուս համար։ ՕՆՆԻԿ

Իւսկիւտար, 20 Օգոստ. 97

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻԱ, ՖՐԱՆՍԱ, ԱՆԳԼԻԱ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ

Ընդարձակ և հետաքրքիր ուշադրութեամբ հետեւեցանք Ֆրանքօ-ռուս Նիզակցութեան առթիւ Եւրոպական մամլոյն կողմէ եղած խորհրդածութեանց։ Նիզակցութեանց այս դարուն մէջ դարավերջիկ նորութիւն մը կրնայ նկատուիլ այս Երկուց Նիզակցութիւնը։ Անդամներէն մին Հանրապետական կառավարութիւն մ'է, որուն տարրերը կը բաղխանան հաղարամէկ երանգ ունեցող կուսակցութիւններէ, որոնք, որչեալ ժամանակի մը մէջ, կարող են տապալել տիրող կառավարութիւնը, և բոլորովին տարբեր ուղղութիւն մը տալ հասարակաց իրերուն ի վնաս ամենէն հաստատուն Նիզակցութեան մը։ Միւս անդամն է միահեծան պետութիւն մը, դարերու աւանդական ձեւակերպութիւններով և տարապայման հպատակութեան սովորոյթներով հաստատուած, և որ տրամագծապէս հակոտնեայ է հասարակապետութեան մը, սկզբունքներուն։ Հետեւաբար հոգեբանական փափուկ քննութեամբ մը միայն կարելի է բացատրել այս որձեւեդ (androgyne) միութիւնը, որ այսքան անակնկալ կերպով երեւան եկաւ Հիւսիսի զօրաւոր կայսրութեան և Արեւմուտքի ոչ նուազ զօրաւոր Հանրապետութեան միջեւ։ Կեդրոնական Եւրոպոյ քաղաքական կացութիւնը արդէն 1870էն ի վեր անմատչելի դժուարութիւններով քսմնուած էր. մանաւանդ որ Երրեակ Նիզակցութիւնը՝ Պիզմարքի հեռատես և կորովաբիր քաղաքականութեամբը չաղախուած՝ կասկածի, անվստահութեան, խրտուիլակի յարաճուն վիճակ մը ստեղծած էր ըստամիտ կարծուած քաղաքակրթութեան մը ծոցին մէջ։ Երրեակ Նիզակցութեան ստեղծած այդ մղձաւանջը (cauchemar) դեռ աներեւոյթ չեղած՝ նոր օրինակ երեւոյթ մը ի յայտ կուգայ քաղաքական հորիզոնին վրայ, և այս անգամ Հիւսիսայդ մ'է այն։ Այսպէս ցամաքային Եւրոպա զինակից եղբայրութեան մը անախորժ և անտանելի կապերով կաշկանդուած, իրեն համար կը չինէ անել կացութիւն մը, անորոշ և տարտամ ոլորտներով պարուրուած, որոնց մըջուչին մէջէն շատ հեռատես աչքեր և բարեացակամ միտքեր կը կարծեն ընդնշմարել Աշխարհի Խաղաղութիւնը։ Սպանիական դրեակներ չինելու ունակութիւնը դեռ բոլորովին կորուսած չեն մարդիկ թանձրացեալ իրականութեան այս ժամանակամիջոցին մէջ։ Շատեր ոչ ուրեք կը նշմարեն այդ խաղաղութիւնը, կամ ստիպուած են ըսել թէ անյարակից, աղօտ, կասկածոտ խաղաղութիւն մ'է միայն ինչ որ կենթադրուի այդ սիրուն բառին մէջ։ Թէ Երկուց Նիզակցութիւնը ո՞ր աստիճան ապահոված է Աշխարհի Խաղաղութիւնը, կարելի էր դատել ընթերցմամբ այն հատուածներուն, զոր արտատպեցինք Մասիսի երկու-երեք թիւերուն մէջ։ Գերման թերթերը մասնաւորապէս տեսակ մը հեղնութիւն կը դնեն հռչակաւոր Նիզակցութեան վրայ խօսած ատեն. իրենց ամենէն անոյշ բացատրութիւնն էր ըսել թէ Զարը Նիզակցութիւնը՝ Ֆրանսայի Նիզակցութիւնը՝ յայտարարեց Ֆրանքօ-ռուս Նիզակցութիւնը՝ տեսակ մը զերմանական համաձայնութեամբ հաստատուած՝ ապագայ պատրաստութիւն մ'է Անգլիոյ դէմ։ Ընդհակառակն նոյն լեզուն կարծես կը բանադատէ մեզ պնդելու թէ նորակազմ Նիզակցութիւնը յայտարարուեցաւ ոչ միայն երրեակ Նիզակցութեան հակակշիռ մը կազմելու. այլ նաեւ մասնաւորապէս Գերմանիոյ մանր մունր հարուածներ տալու համար։ Ինչպէս կարելի է մեկնել այն գերմանատեաց ցոյցերը՝ որ Մ, Ֆէլիքս Ֆոռի այցելութեան առթիւ տեղի ունեցան Ռուսիոյ զանազան մեծ քաղաքներուն մէջ, մինչեւ իսկ ոստիկանութեան միջամտութիւնը հարկադրելու աստիճան։ Ռուս ժողովուրդը կառավարական դիտաւորութիւնները թափանցելու չափ իմաստութիւն կրնայ ունենալ, եթէ կարծենք, սխալած չենք ըլլար։ Կալով անգլիական մամլոյն, անկեղծ և միամիտ շեշտ մը կայ անոր բովանդակ բացատրութեանց մէջ որ կը վերաբերին Ֆրանքօ-ռուս Նիզակցութեան հաստատութեան։ Անգլիացիք կը շնորհաւորեն Ֆրանսացիները, և կ'ըսեն թէ Անգլիոյ համար ուրախառիթ պարագայ մ'էր այն, քանի որ վաղ կամ անադան Ֆրանսայի և Ռուսիոյ միանալով իր յարաբերութիւնները կրնայ բարւոքել ցամաքային Եւրոպոյ հետ։ Այսօր Հեռագիրը Անկլօ-Ֆրանքօ-Ռուս համաձայնութեան մը աւետիսը կը թրթռացնէ հետաքրքիրներու ականջին.— Ֆրանսա և Ռուսիա կընդունին Լորտ Սալզպըրիի առաջարկութիւնը միջագային խնդրի մը կարգադրութեան համար. առաջին հանդոյցն է այս երկար ճանապարհին։

Եւ մենք աշխարհի խաղաղութիւնը կրնանք շօշափել այս տեսակ համաձայնութենէ մը միայն, որուն մէջ մտնելու պատրաստ իսկ է Իտալիա, Ֆրանսայի այդ քոյրիկը, ինչ որ ալ ըսեն ներկայ պարագաները, եթէ նոյն իսկ այս պահուս Ումպերթօ թագաւոր գերման Վեհափառութեան մօտ գտնուի։ Եթէ ոչ կարելի չերեւիր են թադրել թէ Երկուց Նիզակցութիւնը Երրեակ Նիզակցութեան համաձայն դրծելու կանչուած ըլլայ. նախ իրերու տրամաբանութեան մէջ այս տեսակ բան չկայ, և երկրորդ Ֆրանսական ժողովուրդը անանկ չատ շուտով չփոխեր իր ուղղութիւնը երբ հարկ է Գերմանիոյ առանցքին վրայ շարժիլ, եթէ նոյն իսկ Մէձի պարիսպներուն վրայ ծածանի կրկին Ֆրանսական դրօշը ճակատագրական անակնկալով մը։

Ամէն պարագայի մէջ, եթէ հարկ է որ վերջապէս քաղաքական խաղաղութիւն մը ողջունենք Եւրոպայի համար, այն ալ Անկլօ-Ֆրանքօ Ռուս համաձայնութեան մը բարերար ազդեցութեամբը հաւանականէ։

ԱՆԳԼ. ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ —Կացութիւնը չի բարւոքիր, ընդհակառակն։ Բէչավերէն կը հեռագրեն թէ ապստամբ ցեղերը Բարաչինարի վրայ կը քալեն, և ապստամբութիւնը Հիւսիսէն Հարաւ կը ծաւալի։ Սուաթի հովտին մէջ շարժում կայ միչտ Պուներներու, Մոհմանդներուն մէջ, որ կը խորհին թշնամութիւնները սկսիլ Շապաթէրի շուրջ։ Աֆրիտիները Խայբարի կիրճը բռնելով Բէչավերի կսպառնան, Օրակզայիները Քոհաթի մօտ և Բուրամի հովտին մէջ գտնուած մենաւոր ամրոցներուն վրայ կը յարձակին և նոր ցեղ մը Մասազայիները, կը համախմբուին վերին Բուրամի վրայ։ Մորնինգ Բոսթ կը նկատէ թէ 1857 ի մեծ ապստամբութենէն ի վեր Հնդկաստանի կառավարութիւնը այսքան ծանր դժուարութեանց հանդիպ գտնուած չէր։ Պոմպայէն կիմացնեն թէ 20,000 հոգի պէտք է Աֆրիտիները դէնքնկեց ընելու համար, եւ եթէ Խայբարի կիրճին մէջ այս վերջին օրերուն դէպքերէն վերջ Անգլիացիք պաշտպանողական վրայ մնան, կարելի է որ ընդհանուր ապստամբութիւն մը ծագի մինչեւ Ուազիրիսթան։ Օգոստ. 29 թուականաւ Սիմլայէն կը հեռագրեն Տէյլի Նիւզ։ Այս առաւօտ կարեւոր շարժում մը տեղի ունեցաւ Բուրամի հովտին մէջ պաշարուած ամրոցներուն օգնելու համար։ Պոմպայէն եկած կէս պաշտօնական հեռագրագրութիւնէն կը հետեւի թէ Պալանի ճամբուն վրայ հեռագրական հաղորդակցութիւնները կըտրուեր են։ Հիրաք-Մաքի երկաթուղին պաշտպանելու համար զօրք ղրկուեցաւ։ Զիարաթի մէջ մեծ երկիւղ կայ։ Մանկիի մօտակայ բարձանց վրայ ցեղերը կը հաւաքուին։ Ռիւսիֆէմ ամրոցը վտանգի մէջ է։ Տէյլի Մէյլի կիմացնեն թէ Լուանտի-Բոմալ ամրոցը ընիկներուն մատնութեամբ գրաւուեցաւ։

ՍՊԱՆԻԱ.— Նախարարաց ժողովը կը վիճաբանի Բուպայի և Փիլիպեան կղզիներու բարենորոգմանց ծրագրին վրայ։ Կառավարական շրջանակներու մէջ որոշուած է կարելի եղածին չափ շուտ դործադրել բարենորոգումները, վասն զի համոզում կայ որ դալեալ ա՛յս է միակ միջոցը ապստամբական շարժումը դադրեցնելու համար։

ԱՒՍՏՐՈ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ. — Նախարարապետ Պատէնի կոմս Եբիտասարդ-Զեխերուն պետ Տր. Հերոլտի հետ այս վերջին օրերուն բանակցութիւններ ունենալով, կերեւի թէ զահիքը և խորհրդարանը պիտի համաձայնին հետեւեալ պայմաններով. 1. Կառավարութիւնը խօսք կուտայ, եթէ ոչ ամբողջովին գոնէ մասնակի կերպով իրականացնել իր ինքնավարական ծրագիրը և անպայմանօրէն նախարար մը յատկացնել Պոհեմիոյ համար։ 2. Խորհրդարանին մեծամասնութիւնը խօսք կուտայ իր կողմէն քուէարկել Աւստրօ-Հունգարական իրաւախոհութիւնը, և զօրացնել խորհրդարանին կանոնագրութիւնը, այնպէս որ ասկէ վերջ անկարելի ըլլայ փոքրամասնութեան խափանարար ընթացքը։

Կէս պաշտօնական շատ մը օրաթերթեր կը ծանուցանեն թէ այս պարագային կառավարութիւնը խորհրդարանը պիտի զուսմաբէ հոկտեմբերէն առաջ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Նորպ Տէյչէ Ալլէմայնէ Զայթուն-ին կը հերքէ այն լուրը՝ որուն համեմատ իբր թէ գեման և չին կառավարութիւնները բանակցութիւններ կը կատարեն, որպէս զի գերման սպաներ զինուորագրուին Զինաստանի բանակն ու նաւատորմը բարեկարգելու և վարելու համար։

ՍԵՐԲԻԱ.— Պալքանեան թերակղզւոյն վրայ բազմաթիւ երկասիրութեանց հանրածանօթ հեղինակ և զինուորական ուղեւոր Մ. Քանիճ ի մօտոյ կրկին պիտի հրատարակէ երեսուն տարի առաջ հրատարակած Սերպիա անուն գործը։ Ալեքսանդր թագաւոր Ս. Քրկչի պատուանշանին ասաղը շնորհեց Մ. Քանիճի։ Իրրեւ վարձատրութիւն այդ հեղինակութեան, որ Սերպիոյ վրայ հրատարակուած գործերէն ամենէն կարեւորն է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Անձա Սիմոն հունգարացի երգչուհին սպասնող Պոյիչէֆ հարիւրապետին բարեկամները կը ծանուցանեն թէ կարող են ապացուցանել հարիւրապետին անմեղութիւնը նոր վկայութեանց շնորհիւ, և կը պահանջեն որ Պոյիչէֆ զինուորական դատարանի մը առջեւ հանուի, ինչպէս նաև իր կարծեցեալ մեղսակիցները։ Նովելիչ ոստիկանապետը և Վասիլիէֆ ոստիկան զինուորը։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ.— Բէսսարէնեանի Բազաքապետը բանակրութեանց մատ է ձեռնարկուելու Ֆրանսական ընկերութեան մը հետ քաղաքին գեղեցկացման և հասարակաց դանազան շինութեանց համար։ Ելեքտրական լոյս պիտի զետեղուի, պարտէզներ պիտի շինուին, ջրաղացներ, հասարակաց պարտէզներ պիտի հաստատուին։ Ռումանիոյ մէջ Ֆրանսական ճարտարարուեստին համար նոր յաջողութիւն մ'է այս։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ՎԱՐՇԱՒԻՍ. 2 Սեպտ. — Զարը պատասխանելով քաղաքապետին ճառին, որով բարի գալուստ կը մաղթէր Ն. Վեհափառութեանց, ուրախութիւն յայտնեց որ Զարուհւոյն հետ Վարշաւիս պիտի բնակի կարելի եղածին չափ երկար ատեն։ Զարը ժողովրդեան հաղորդել տուաւ իրեն եղած ընդունելութեան առթիւ իր գոհունակութիւնը։

—Զարը Վարշաւիոյ բարեգործական ընկերութեան յանձնախումբը ընդունելով, շնորհակալութիւն յայտնեց որ հարուստները կը նպաստեն ժողովրդի ամէն դաստակարգերուն։

ԲԱՐԻԶ. — Ֆրանսա և Ռուսիա ընդունեցին յունական փոխառութեան մեծ պետութեանց կողմէ երաշխաւորուելու մասին Լորտ Սալզպըրիի առաջարկը։

—Պաւարովիչ Սերպ հաղարապետ Բարիզ եկաւ, Ֆրանսական կառավարութեան մօտ պաշտօնով մը։

ՆՈՒՐԻՄՊԷՐԳ. — Գերմանիոյ Կայսրն ու Կայսրուհին հոս եկան։ Ժողովուրդը խանդավառ ընդունելութիւն ըրաւ։ Զօրահանդէսը յաջող դնաց։ Իրիկուան դէմ Վուրթզբուրգ մեկնեցան։ Զօրահանդէսին ներկայ էին Սաքսոնիոյ թագաւորը և Պավէրիոյ խնամակալ իշխանը։

Ս. ԲԷԴԲՍՊՈՒՐԳ. — Ցանձնախումբ մը ի մօտոյ պիտի ուսումնասիրէ Ռուսիոյ մէջ ընդհանուր ստիպողական կրթութեան խնդիրը։

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՍԻՍ»Ի

ՀԻՆ ԲԱՐՔԵՐԷՆ

ՏՆԱՆԿ ՄԱՐՏՕՆ(*)

Թաշկուկ արեւը սեւ սարու գլխէն անցեր ու հանդչեր էր. ու պրակ մ'ամպեր՝ երկնուց երես՝ զինքը քօղքեր էին։ Սեպտեմբերն ալ կծիկ դրած, առած քաշած էր, երբոր Մարտօն՝ կորեկի յեսին փունջը ձեռքը իւր կալը կը վերադառնար։ Հոն կային իւր երկու նիհար ու դահ եղները, կինն ու տղեկը։

Դատտուկ, քրտնուկ՝ նա նստաւ իւր ծղնէ հոլիքին ներքեւը, և թիւթունի տուրիկէն խայլո-դլո-խը լեցնելով սկսեց բընել։ Մթռուկ ու տրտում էր։ Կինն ու տղան կորեկի փո-էերը վրայ տալով՝ ծեծելու (կամնելու) հետ էին։

Մարտօն հեղ մը աչքեց աղաղուն կալին վրայ, ու խորո՛ւնկ օֆ մը քաշեց։ Նա սաստիկ մտահոգութեան մէջ էր։ Նա կը բողոքէր բաղդին դէմ, կ'անիծէր ֆէլէէրը։ Տասնուհինգ տարիէ ի վեր ամուսնացած, տան ու տեղու տէր, եղան լուծք մը դրստած, հոգւով մարմնով քրտինք թափած, դաւառ բանած էր, բայց ոչ մէկ տարի կուշտ կերած էր, մէկ օր մը իր սրտիկը մուրատ չէր առած։ Տարի մը՝ կիտուռը արշաւեր էր, ուրիշ տարի մը թրթուրը, ապա մլուկը, մուկը, կարկուտը, երաշտութիւնը, վերջապէս՝ իրանայ Ռո-բանայ պատուհասներ իւր տան և արտի վրայէն պակաս չէին եղած։

Մարտօն կը մտածէր թէ՝ կարելի է որ իւր արտը, եղները, սերմն ալն՝ արդար ժառանգութիւն մը չէին, անոր համար չէր արդիւնաւորուած իւր դատը ու դատումը։ —Տէր Խաչատուրը՝ Աստուած լուսաւորէ վախճանած հոգին—միթէ ամէն հեղ չէ՞ր քարոզեր «արդար վատահին մէկն հարիւր կը դառնայ» կըսէր մտովի, և կոտրուկ սըրտով՝ էլ ճանապարհ մը կը վնտռէր։

Նոյն ատեն կինը Եղսօն՝ հորսելին ցած դնելով՝ քով եկաւ և կորեկի խրման օղմած՝ նստաւ։ Մարտօն դեռ կը մտմտար, ու դետնէն կը հընարէր կորեկի հատիկները։ Եղսօն՝ որ աչքի տակէն կ'աչքէր վեր երկան։ Այլակերպ դատաւ զայն, ու չիտակն ասելով՝ զարմացաւ։

—Էսօր ի՛նչ հանդիպեր է քեզի Մարտօ, ունկդ ու մտովդ կախեր ես, բարի եղնի, չըլլա՞յ արտի մէջ մէկու մը կռուեր, ծեծկուեր ես։

—Մարտօն չիսօսաց։ — Ցիսո՛ւս, Քրիստո՛ս, կրկնեց կինը, քա՛ ի՛նչ եղած է քեզի Մարտո՛։—Հա՜, քաջք ստատնայ, ի՛նչ կուզես, ի՛նչ կը հարցնես, էսչափ տարի եղաւ, դեռ չգիտցա՞ր Մարտոյի տարտերը, օղորդ որ մաղդ երկէն խելքդ կարճ է։—Աղքատութի՞ւն—էտի նոր չէ, մեր հին հիւրն է, տնաւեր նո՞ր ախալար վրադ,—պուտկիկ՝ շատ է տեսեր դէտ մրկի, կամքն Աստուծուն է, ի՞նչ էնենք, ես վախցայ՝ ըսի՝—օր կ'երթայ, աւուր չարը չերթար, չեղնի ուրիշ փորձանքի պատահերես։

—Աղքատութենէ, և անօթենէ աւելի մեծ փորձանք՝ զդլուխ քարն է տուեր, քեզի ըսեմ, կնի՛կ, Մարտօն է՛լ զխարդան պըտ դնէ վէր կամաց, Տօնիկի կանանչ արեւ վկայ, քըն զէսօր ընդին, էլ լուծք ու վար պըտ չընեմ։

Ելան կալն իրար տուին, ժողվըռատեցին։ Աստուծուց էր՝ քամին կը չըվչըվար, կորեկը երնեցին, չափեցին, և իրենց բաժինը տուն տարին։ Բոլորը եօթ չնիկ ու կէս եղաւ։ Երկու չնիկ ալ ցորեն կար տանը։ Այս էր իրենց տարեկան պարէնը։ Նոյն իրիկուն՝ Մարտօն՝ առանց կարմ-երիկն նայելու, երկու եղնուկներն ալ ծախեց հարիւր տան դահեկանի, ուիթուն, կնոջ տուաւ, երեսունն ալ իր վրայ պահեց։ Իւր ընելիքը որոշած էր։ Ճրագի լուսով՝ իւր արեւնները կարեց կարկանեց, և թոնիրը վառել տալով՝ ճամբու պաշարը եփել տուաւ, զոր ծրարեց իւր մահկալի պարիկն մէջ և ամէն օրուան նման, հանդարտ քնել ձեւացուց։ Կնիկը՝ նորա պապպապապ շարժմունքէն կասկածեր էր, բայց այն տաւնները, գո-բոպան էրլնալը որո՞ւ մտքէն կ'անցնէր, վասն զի՝ զուրպաթը՝ իբր ռեյսպակ ռեդրո-նդ մ'էր ժողովրդի համար, քարոզեր էին մեծօրէն։ Մարտօն՝ կինն ու տղան չվրդովելու, չիռովելու համար, խարած էր։ Բսեր էր, որ ուխտ պիտի երթայ փութիւլ մուրատատուր Ս. Գէորգին։

* * *

Մարտօյենց դեղը Մշու դաշտի հին գերեզմն մինն էր, ճամբա-կոտոր չէր, ամէն հեղ, պաղիրկեաններու կարաւաններ անկից կ'անցնէին դէպ հեռաւոր քաղաքներ։ Կէս գիշեր չէր եղած, պաղիրկանի ձիերու զըրընկոցի ձէնը հասաւ չինականին ականջը, որ մինչեւ այն պահուն առանց աչքունքը դոցելու, անքուն կը սպասէր։ Հասկցաւ թէ կարաւան մը կ'անցնէր, սիրտը ականց տրոփայ։ Կը դողդողար Մարտօն։ Կինն ու տղան խորունկ քնոյ մէջ էին՝ այն գորգասած վսեաթներու վրայ, զոր երեք տարի յառաջ Շամբէն բերած՝ գործած էր։ Նա ոտք ելաւ. բայց ի՞նչպէս թողնել պատենական տունը, ո՞ դիտէր, արդեօք կրկին պիտի վերադառնա՞ր հոն։ Ի՞նչ օգուտ, որոշած էր։ Թերեւս Աստուած այսպէս կամեցեր է մտածեց անանկը։ Առաւ իւր հուրումուրը, ուատորմը բարեկարգելու և վարելու համար։

ՍԵՐԲԻԱ.— Պալքանեան թերակղզւոյն վրայ բազմաթիւ երկասիրութեանց հանրածանօթ հեղինակ և զինուորական ուղեւոր Մ. Քանիճ ի մօտոյ կրկին պիտի հրատարակէ երեսուն տարի առաջ հրատարակած Սերպիա անուն գործը։ Ալեքսանդր թագաւոր Ս. Քրկչի պատուանշանին ասաղը շնորհեց Մ. Քանիճի։ Իրրեւ վարձատրութիւն այդ հեղինակութեան, որ Սերպիոյ վրայ հրատարակուած գործերէն ամենէն կարեւորն է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Անձա Սիմոն հունգարացի երգչուհին սպասնող Պոյիչէֆ հարիւրապետին բարեկամները կը ծանուցանեն թէ կարող են ապացուցանել հարիւրապետին անմեղութիւնը նոր վկայութեանց շնորհիւ, և կը պահանջեն որ Պոյիչէֆ զինուորական դատարանի մը առջեւ հանուի, ինչպէս նաև իր կարծեցեալ մեղսակիցները։ Նովելիչ ոստիկանապետը և Վասիլիէֆ ոստիկան զինուորը։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ.— Բէսսարէնեանի Բազաքապետը բանակրութեանց մատ է ձեռնարկուելու Ֆրանսական ընկերութեան մը հետ քաղաքին գեղեցկացման և հասարակաց դանազան շինութեանց համար։ Ելեքտրական լոյս պիտի զետեղուի, պարտէզներ պիտի շինուին, ջրաղացներ, հասարակաց պարտէզներ պիտի հաստատուին։ Ռումանիոյ մէջ Ֆրանսական ճարտարարուեստին համար նոր յաջողութիւն մ'է այս։

(*) Մեր աշխատակից Պ. Գեղամ, Մշոյ դաշտեցի հայ ընտանիքի մը իրական մէկ պատկերը (պանդխտութիւնը) Երեւան կը հանէ Մշեցոց հարուստ բարբառով։ Ծ. Խ.

—Ռուս օրաթերթերուն մեծ մասը չարունակ յօդուածներ կը հրատարակեն Ֆըրանքօ-Ռուս Նիկոլայեւթեան վրայ։ Նոյնպէս կը յայտարարէ թէ Նախագահին Քոթիի պարտականութիւնը ողջունող ֆրանսայական վերաբերմունքը ողջունող ֆրանսական ցոյցերուն խաղաղ նկարագիրը պէտք կան ցոյցերուն խաղաղ նկարագիրը պէտք է հանդարտեցնէ քանի մը օրաթերթերու անկրաւ տագնապները։

ՖՐԻՏՐԻԽՍԲՈՒՀԷ. — Սիամի թագաւորը այցելեց Պէրմարը իշխանին։

ՎԻԼՅԵՆԱ. — Նախարարական փոփոխութեան մը զրոյցը կը հերքուի։

ԲՈՊԼԷՆԶ. — Հայկերոյթի մը առթիւ Վիլհէլմ Բ. նախընթացէն աւելի խաղաղասէր բաժակաճառ մը արտասանեց։

—Վիլհէլմ Կայսրն ու Կայսրուհին Հոմբուրկ դացին, ուր վաղը պիտի ընդունին Իտալիոյ Թագաւորն ու Թագուհին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ Թագուհւոյն առողջութիւնը խանգարուած ըլլալով, Կալլէոյի իշխանը Մարիէնպատէն եւ կանչուեցաւ։

ՍՈՖԻԱ. — Բոլոր նախարարները հոս եկան։ Մէջ կըսէ թէ նախարարական տագնապի մը զրոյցները հիմնաւոր չեն, միայն երեմից նախարարը պիտի հրաժարի, վասնզի ստիպուած է Պուլքրէշ հաստատուիլ, իր հօրեղբօր միլիոնատէր Էվլոգիի դրամատունը վարելու համար։

—Սակայն երկրորդ հեռագիր մը կը հաստատէ Մէջէ աեղեկութեանց։ Երեմից նախարարին պիտի յաջորդէ Մ. Թէոտորոֆ։ Կ. Պոլսոյ դեսպանատան Մ. Մարքոֆ արդարութեան նախարար պիտի անուանուի։ Խօսք կայ թէ Մ. Սթոյլոֆ ալ պիտի իյնայ։ Այս պարագային Ռատոսլավոֆ դահլիճ մը հաւանական է։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Բարիզ 2 սեպտ.— Ցունական փոխառութիւնը մեծ աերութեանց կողմէ երաշխաւորուելու մասին Լորտ Սալզպրիի առաջարկը Ռուսիա և Ֆրանսա ընդունեցին։

—Պերլինէն Բէօլնիշէ Զայթունկի ուղղուած հեռագրի մը նայելով, Ցունաստան պատերազմական տուգանքին և հին պարտքերուն վճարումը երաշխաւորելու համար, այս անգամ հաւաներ է եղեր գոնթռոլին։

Ցոյն կառավարութիւնը հասկնալով հիմա թէ Գերմանիոյ կողմէ եղած առաջարկը ի՛նչ օգուտներ և ի՛նչ առաւելութիւններ կը պարունակէ երկրին համար, շատ զղջացեր է անտեղի հակառակութիւններով խնդիրը այսչափ երկարած ըլլալուն համար։

Հետեւաբար, Ցունաստան ընդունած ըլլալով այլեւս գոնթռոլը, որոշուած է հաշտութիւնը ստորագրել սա մէկ քանի օրուան մէջ։

—Անցած օրը քարիւղ և գանազան ապրանք բերած յունական գրոշ կրող առագաստանաւ մը Սուրիոյ Ճունիէ ըսուած նաւահանգիստը մտած ըլլալով, Պէրութի կուսակալութեան Իմամել պահականաւը հոն գնաց և ձերբակալելով առագաստանաւը, Պէրութի նաւահանգիստը տարաւ։

—Տէյլի Նիւ-ի Հռոմի թղթակցին նայելով Իտալիա, Գերմանիոյ և Անգլիոյ առաջարկներուն միջին առաջարկ մը ըրած է եղեր գոնթռոլի մասին։ Այդ առաջարկին համաձայն եւրոպական մեծ տէրութիւնները Ցունաստանի հասոյթներուն վրայ քննութիւն մը պիտի բանան, և պիտի որոշեն պատերազմական տուգանքի փոխառութեան իրը երաշխաւորութիւն տուող հասոյթները։

Ֆրանսա, Ռուսիա և Անգլիա արդէն ընդունած են եղեր այս առաջարկը, որուն Գերմանիոյ և Աւստրիոյ կողմէ ընդունուիլն ալ հաստատ բան մը կը նկատուի։

Տէյլի Թելէկրաֆի Պերլինի թղթակիցը կ'ըսէ թէ, Ռուսիոյ և Ֆրանսայի կողմէ Աթէնք եղած դիմումներու վրայ, Գերմանիա զիտաւորութիւն չունի այլ եւս իր նախկին պահանջումներուն մասին պնդելու։ Լորտ Սալզպրիի առաջարկին չը պիտի ընդդիմանայ եղեր, եթէ միւս մեծ պետութիւնները երաշխաւորին տուգանքի վճարումը։ Ամէն պարագայի մէջ գերման կառավարութիւնը կը բաղձայ որ Ցունաստանի նախկին առնչութիւնները չի վնասուին։

—Խորհրդարանին պետը, Մ. Ռալի յայտարարեց թէ վստահութեան խնդիրը շատ կարուկ կերպով պիտի ներկայացնէ խորհրդարանին. իսկ, եթէ Մ. Տէլեանիի և Էթնիքի Էթերիսի մեքենայութիւններով անպատասխան քուէ տուուի իրեն, անմիջապէս պիտի տայ իր հրաժարականը, և նախարարական տագնապ մը, որուն հետեւանքները կարելի չէ նախատեսել, պիտի յաջորդէ անոր։

—Գերմանիաթերթերը կը ծանուցանեն թէ Վիլհելմ կայսրը, մէկ երկու օր կայ որ հաշտուած է իր քրոջը, Սոֆի իշխանուհիին հետ, Ցունաստանի գահաժառանգ իշխանին կինը։ Սոֆի իշխանուհին մօտերս այցելութեան պիտի երթայ եղբօրը, Վիլհելմ կայսեր, որ չէ ուզած զայն տեսնել, անոր Ցունադաւան ըլլալէն ի վեր։

Այդ հաշտութիւնը Ֆրէտերիկ կայսրուհիին միջնորդութեամբը եղած է կ'ըսուի։

Այս լուրը Աթէնքի մէջ խորին անակնկալ մը յառաջ բերաւ։ Լրագիրները արձանագրեցին զայն առանց քննադատելու։ Արքայական Ամֆիթրիթի զբօսանաւը հրաման ստացաւ կազմ ու պատրաստ ըլլալու, առաջին նշանին, անմիջապէս Վենետիկ կամ Թրիէսթ տանելու համար Իշխանուհին։ Էֆիմերիս կանխահաս կը նկատէ իշխանուհիին մեկնման համար տրուած լուրը

—Թան կը գրէ թէ օսմանցիները Վոլոի մէջ մզկիթ մը և կառավարչական պաշտօնատուն մը կը չինեն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ և նախընթաց օր Ս. Պատրիարք Հօր շնորհաւորութեան գացին Տ. Բարթուղիմէոս Արքեպիսկոպոս, Տ. Հըմայեակ Եպիսկոպոս, Տ. Խորէն Վրդ. Պէհրիկեան, Տիգրան էֆ. Նուսուֆեան, Յովհ. էֆ. Աղնաւոր, Յովհ. էֆ. Սադըզ, Կարապետ էֆ. Իւթիւճեան, Մկրտիչ էֆ. Սինապեան, Գաբրիէլ էֆ. Գաբրիէլեան, Տիրան Պէյ Տատեան և այլ բազմաթիւ ազգայիներ։

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ուսումն. Խորհրդոյ շաբաթական նիստն տեղի ունեցաւ երէկ Բերայի Արհեստանոցին մէջ, ատենապետութեամբ Տօքթ. Վահրամ էֆ. Թորգոմեանի։

Ա. Խորհուրդն իւր նախաձեռնութիւնը. Բանասիրական-Մանկաւարժական հանդէսի մը հրատարակութեան համար նախնական խորհրդակցութիւնէ մը յետոյ, որոշեց այս մասին պէտք եղած դիմումն ընել առ որ անկէ։ Խորհուրդն որոշեց միանգամայն հրատարակելի հանդէսին վաճառման հասոյթէն բաժին մը յատկացնել կրթական պաշտօնէից «Փոխադարձ օգնութեան անտուկին» որոյ խնդիրն արդէն իւր Օրակարգին վրայ կը գտնուի։

Բ. Խաչկեան Դաւիթ էֆէնտիի կողմէ պատրաստուած «Աշխարհագրութիւն Օսմանեան Պետութեան» անուն դասագրքին քննութիւնն ապէք առաջ Պիպէռճեան Առաքել էֆէնտիի նախաքննութեան յանձնուած ըլլալով, խորհուրդն իւր երէկի նստին մէջ ուշադրութեան առաւ Քննիչ էֆէնտիի տեղեկագիրն, որ կը վերաբերէր գործոյն առաջին մասին և ըստ այնմ որոշեց կարեւորն յանձնարարել գործոյն հեղինակին։

Գ. Խորհուրդն իւր արձանագրութիւններէն վերահասու ըլլալով որ Գաւառական Ուսումնական խորհրդոց մեծ մասին ընտրութիւններն ցարդ տեղի չեն ունեցած, որոյ հետեւանքը վարժարանք ևս անխնամ վիճակի մը մատնուած են, որոշեց խնդրել Գաւառ. Վարչութիւններէն որ հաճին փութացնել իրենց վիճակաց Ուսումն. Խորհրդոց ընտրութիւններն և յայտարարել Կեդրոնին։ Նոյնպէս որոշեց հրաւիրել Մայրաքաղաքիս ազգային վարժարանաց համար նախապէս կարգեալ այցելու բժիշկներն որ բարեհաճին յառաջիկայ դպրոցական տարւոյն մէջ ևս շարունակել իրենց մարդասիրական պաշտօնին։

Դ. Խորհուրդն այս անգամ ևս զբաղեցաւ Իբրանոսեան եղբարց կողմանէ ներկայացեալ մէկ առաջարկութեամբ, որով արտօնութիւն կը խնդրէին Ամասիոյ Ս. Նիկողոս եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ գտնուած ազգային նախակրթարանն վերածել վաճառականական դպրոցի։

Խորհուրդն սոյն խնդրոյն վրայ հարկ եղած կարեւոր խորհրդակցութիւններն կատարելէ յետոյ օգտակար դատաւ անոր գործադրութիւնը և հետեւաբար որոշեց խնդրել Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօրմէն որ հաճի այս մասին կարեւորն յանձնարարել Ամասիոյ Գաւառ. Վարչութեան և միանգամայն տեղւոյն Ուսումն. Խորհրդոյն։

Ե. Կարնոյ, Եօզկատի և Մշոյ Առաջնորդութեանց կողմանէ վարժարանական ինչ ինչ խնդիրներ ներկայացած լինելով, ուշադրութեան առաւ զայս և անոնց մասին կարեւորն տնօրինեց։

Խորհուրդն իւր երէկի նստին մէջ զբաղեցաւ նաև հնգի չափ կրթական մասնաւոր խնդիրներով։

Յաջորդ նիստն տեղի պիտի ունենայ օգոստոս 29, ուրբաթ, ժամ 2 ին, Բերայի Արհեստանոցին մէջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդարանէ Ազգ. Պատրիարքանէ

Մայրաքաղաքիս Կէտիկ Փաշա թաղէն՝ Մ. Մարարիոս Թաթավլեան անուն յիսուն և ութ տարեկան, կարճահասակ, աչքերը մանր, քիթը բարակ և երկայն, թութովասոս, մօրուքը ճերմակ, աջ ծնօտին վրայ սեւ բիծ մը ունեցող և տուներու մէջ առօրեայ սպասաւորութեամբ պարապող ազգայինն 6-7 ամիս առաջ անյայտ եղած է։

Կը յանձնարարուի արգոյ Ազգայնոցս որ եթէ երբէք յիշեալն ո՛ւր, ողջ կամ մեռեալ լինելու մասին որ և է տեղեկութիւն ունին, հաճին Պատրիարքարանիս ծանուցանել։ (Կնք.)

21 Օգոստ. 97

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին անդամներէն Խալիլ Նէշէթ պէյի Պալի և խանթարի վարչութեան տնօրէն Սատրդ պէյի Իւլալի Ա. աստիճանները շնորհուեցան։

Անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան նախարարութեան դիւանին տնօրէն Էմին պէյի Իւլալի Բ. աստիճանը շնորհուեցաւ։

Իտարէի Մախսուսէի Իզմիտի գործակատար, Հիւսնի էֆ.ի Խամիսէի աստիճանը շնորհուեցաւ։

Վաշինկթոնի օսմ. դեսպան Նշանակուեցաւ Լոնտոնի օսմ. դեսպանին նախկին խորհրդական Բրգիթ պէյ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Բէյրութի Տրապիզոնի ճիւղին տնօրէն Իսքէնտէր Մէլհամէ էֆ.ի Դ. կարգի Մէճիտիյէ տրուեցաւ։

Գերմանացի Տէկ. Յէրթրիւտ Բալմիէի Գ. կարգի Շէֆիգաթի շնորհուեցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

Ռումանական կառավարութիւնը Գոլոշն պը Ռոմանի պատուանշանին Ա. աստիճանը շնորհած ըլլալով կայս. սենեկապետ Էմին պէյի։ կայս. Իրատէ մը հրամայեց այդ պատուանշանին գործածութիւնը։

Պուլկարիոյ իշխանապետութիւնը Ս. Ալեքսանդր պատուանշանին Ա. աստիճանը շնորհած ըլլալով Սելանիկի կուսակալին։ կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշանին գործածութիւնը։

ՍԷԼԱՄԼԸՔ

Սէլամլըքի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ։ Վահ. Սուլթանը շքեղ հանդէսով Համիտիէ մզկիթը գնաց ուր կէս օրուան աղօթքը կատարելէ յետոյ միեւնոյն շքեղ հանդէսով կայս. Պալատ վերադարձաւ։

Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ հապէշական պատգամաւորութեան պետերը Վահ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունեցան։

ԷՐԷՅԼԻԻ ԱԾԽԱՀԱՆՔԸ

Երէկի Սապոհի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.

«Յայտնի է թէ օսմ. կառավարութեան հասոյթի բնական աղբիւրներէն մին է Էրէյլիի ածխահանքը։

Ասկէ առաջ կառավարութիւնը այդ ածխահանքէն հանուած ածուխներէն թօնօ գլուխ 10 ղրշ. կառնէր իբր տուրք, որով կարելի չէր ըլլար դուրսէն եկած հանքածուխներուն հետ մրցիլ։

Էրէյլիի հանքագործները հետեւաբար կայս. կառավարութենէն խնդրած էին որ որ թօնօ գլուխ 5 ղրշ. միայն վճարեն իբր տուրք, խոստանալով որ եթէ այս կերպով գանձուած տուրքերուն համագումարը պակաս դար 10 ղրշ. տուրք գանձուած ատեն գոյացած համագումարէն, իրենք յանձն կառնեն ամբողջացնել։ Կառավարութիւնը ընդունած էր իրենց խնդիրը։ Ասոր վրայ հանքագործները եւրոպացի դրամատէրներու դիմելով, յիշեալ հանքերը շահագործելու համար օտար ընկերութիւն մը կազմեցին, և արդարեւ անկէց իվեր Էրէյլիի հանքածուխները օտար հանքածուխներու հետ մրցելու աստիճանին հասած են, այնպէս որ այսօր մէկ թօնօն 70 ղրշ.ի կը ծախուի։

Դիտողութեան արժանի կէտ մը. Ընկերութեան պայմանագրին յօդուածներէն մէկուն տրամադրութեամբ, բացի երկրաչափէ մը, ընկերութեան բոլոր պաշտօնեաները և գործաւորները օսմ. հպատակ պիտի ըլլան. բայց ժամանակէ մը ի վեր, ընկերութիւնը չի յարգելով պայմանագրին այն յօդուածը, կարգ մը օտար գործաւորներ կաշխատցնէ։ Եպարքոսական թէղքերէ մը կը հրամայէ օսմ. հպատակ գործաւորներ հայթայթել և գանոնք միայն աշխատցնել հանքերուն մէջ։

—Ալիս (Գըղալ ըրմաք) և Իրիս (Եէշիլըրմաք) գետերը նաւարկելի ընելու և ասկէ օգտուող երկիրներուն երկրագործներէն և վաճառականներէն պզտիկ ընկերութիւն մը կազմելու մասին, Անատոլուի նահանգներու ընդհ. քննիչ Շաքիր փաշայի կողմէ առաջարկներ եղած են Բ. Դրան։ Խնդիրը այժմ կը քննուի Հանրօգուտ շինութեանց ժողովին կողմէ։

—Այսօր Պոլսոյ Միւլքիյէ Իտատիսի վարժարանը բացուելով, դասերը պիտի սկսին։

—Դասթէմունիէ, Սամսուն, Մուսըլէ, Պիղաէ, Նէվշէհիրէ, Նիկէէ, Այվալըգ, Մէրսինէ և Ամասիա եկած հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Վահ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին օրը շքեղ հանդէսներ և գիշերը ամէն կողմ լուսավառութիւններ կատարուեր և բարեմաղթութիւններ եղեր են Վահ. Սուլթանին համար։

—Զրհանկիր զօրաց հրամանատար, Կոմս Զէյնէնի փաշա Ախըրգաբուի հրդեհին, դիպուածաւ ոտքը ցաւցուցած ըլլալով, այս օրերս տեղի ունեցող հրդեհներուն չէ կրցած ներկայ գտնուիլ։

—Հանրային պարտքի վարչական ժողովին, Գերման պահանջատէրերու ներկայացուցիչ Տոքթ. Լինտաու, Անատոլուի երկաթուղիներու վարչական ժողովին անդամ պիտի կարգուի։

—Ընդհ. երկաթուղիներու տեսուչ Խայրի պէյ, հանրօգուտ գործերու նախարարութեան գիտական խորհրդական Գաբրիէլ և Սերվիչէն էֆ.ները, և անտառներու և հանքերու տեսուչ Անլան էֆ. նախընթաց օր Մէսաժրի ընկերութեան շոգենաւով Իզմիր ուղեւորեցան։

—Պաթավիոյ օսմ. հիւպատոսը, Բեսմիլ պէյ, հինգշաբթի օր Պոլիս եկաւ։

—Մինչեւ անցած շաբթու կիսուն, Իզմիրի հրապարակը 42,500 խանթար Սուլթանիյէ չամիչ իջաւ։ Ասոնցմէ 35,000ը ծախուեցաւ օխան 3.30էն մինչեւ 6 ղրշ. 10 փարա։

Անցած շաբթու 1500 էյ-ի չոր թուզ ծախուեցաւ, խանթարը 120էն 150—160 ղրշ։ Վերջին անձրեւներէն չոր թուզին մէկ մասը աւրուեցաւ։

—Պրունապատի մէջ (Իզմիր) կեղծամաչկի հիւանդութիւնը երթալով կը սաստկանայ։ Իզմիրէն բժիշկներ և շինուկ զբրկուեցան։

—Այդրնի կուսակալութեան մէջ տեղ տեղ վայրի բադեր և ձմեռնային որսի թռչուններ երեւան ելած են. երկրագործներն ու որսորդներն յառաջիկայ ձմրան սաստիկ ըլլալուն նշան կը համարեն այս երեւոյթը։

—Կայս. բժշկական վարժարանի քաղաքային ճիւղին շրջանաւարտ չորս ուսանողները իրենց Ընդհ. քննութիւնները անցնելով բժշկութեան վկայական ստացան։

Առոնցմէ երկուքը հայ են՝ Գրիգոր էֆ. Խոսխոռունի (Պոլսեցի) և Կոզմոզ էֆ. Մեսիեան (Սեբաստացի)։

—Թուրքիոյ և Սերպիոյ միջեւ առեւտրական նոր դաշնագրի մը մասին բանակցութիւններ կը կատարուին։

—Նախընթաց օր Սիւլիմէի մէջ Օսման պապա անուն նաւավար մը մեռաւ, 125 տարեկան։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԺԷ. Տարեշրջան.—1897—98

Սանասարեան վարժարանի ԺԷ. տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ 1897 Սեպտ. 1ին և նորեկ աշակերտաց մուտքի քննութիւնները տեղի կունենան Օգոստ. 25էն սկսեալ։

Նոր թոշակաւոր աշակերտաց ընդունելութեան պայմաններուն և այլ տեղեկութիւններու համար՝ ծնողք կամ խնամակալք կրնան դիմել իր Կ. Պոլիս Ազգ. Պատրիարքարանը և կամ ի Կարին վարժարանին Տեսչութեան։ 4—6

Վակտրան

ԶԱԼԱԹԻԱ, 22 Օգոստ. 97 ժամ 9 ½

Օսմ. Քոնսոլիտ	ղրշ.	24—18
Բէժիի պարտատոմսերի	լիրա	17—
Բուսէլիի երկաթուղի	ֆրգ.	119—
Օսմանիէ	»	406—
Բոհորիթէ	»	465—
Քարաւիներու պարտատոմս.	»	465—
Թրամուէյի բաժնէթուղթ	լիրա	6—95
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	4—25

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ	Ղրշ.	Բր.
Մէճիտիէ	107—	33
Մէթալիք	98—	20
Մանր արծաթ	103—	20
Անգլիական ոսկի	109—	35
Գաղղիական »	87—	10
Գրիվից	51—	06
Բուպլ Քղթադրամ	8—	58

ՕՍՄ. ԼԵԶՈՒԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՄԵՆԱԴԻՒՐԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ՀԷՂԻՆԱԼՈ-ՆԻ-Ն

ՊԵՏՐՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

Անդամ դիւանի Պետական Խորհրդոյ-ուսուցիչ Օսմ. լեզուի եւ անդամ Տեսչութեան Պէրպէրեան Վարժարանի

	Ղրշ. փր
Ամէլի վէ Նազարի Ուսուլը Արէպի	5
Ուսուլը վէ միւնթէխապաթը ղէ. պանը ֆարիսի	4
Հիւմանէթի էտէպիյաթը Օսմանիյէ վէ Մալիմաթը Ցէննիյէ	4
Բէհնիւմայի գըրաէթ վէ Թէրճէմէ Բ. տարի	2
Բէհնիւմայի գըրաէթ վէ Թէրճէմէ Ա. տարի	1 20
Բէհնիւմայի գըրաէթ վէ Թէրճէմէ Ա. տարի (ձեռագիր)	1 10
Իլավէլի Սարֆը Օսմանի (տեսական եւ գործնական)	5
Նիւնթէխապաթիւլճէրիտէ (Հաւաքածոյ լրագրական գրուածոց)	3
Նէվտէսթէ (ձեռագիր նամակնի)	3
Նոր քերական Օսմ. լեզուի (ձեռագրով հանդերձ)	1
Մէջդ եախօտ Խութութը Օսմանիյէ (5 տեսակ) հատը	20
Օսմ. գեղագրութեան տեսակ իւսսի իմլա եախօտ տողը եաղմագ ուսուլը	3
Թարիխ վէ Նիւմունէյի էտէպիյաթը Օսմ. (Պատմ. Օսմ. Մատենագրութեան) որ մասառ մաս պիտի հրատարակուի, առաջին տետրը հրատարակուած է	1

Վերոյիշեալ դասագրքերը ամէն գրավաճառի քով կը գտնուին. մանաւանդ Պալենց գրատունը։ Մեծ քանակութեամբ գնողներ ուղղակի պէտք է դիմեն հեղինակին գրատունը Պապը Ալի ճատէսի։

176 6—8

ՐՈՊԷՐԴ ՔՈԼԷՋ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կոյս. Բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպական ու Ամերիկեան նոյնօրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը, որով կը կառավարուի. նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Պուլկարերէն, Գաղղերէն, Գերմաներէն, Ցունարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իբր 8000 հատորներէ բաղկացեալ, երկրաբանական, հանքաբանական, կենդանաբանական եւ բուսաբանական հաւաքածոներ, եւ բնագիտական, Տարրաբանական, բնախօսական և այլ բազմաթիւ գործիներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց. նոր տնօրինութիւնը եղած են բնական գիտութեան դիւրութիւններ ընծայելու համար։

Բոպէրդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իւր մայրենի լեզուն և տեղական պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի և դպրութեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն պիտի հետեւի իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեան քարաշէն եւ հոյակապ շէնքերը կառուցեալ են ի Բուսէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպական կողմը գտնուող բերդերուն ետեւը բլրոյ մը վրայ, որոյ դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն և ամենէն առողջարարն համարեալ է։

Քոլէճին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն որ ի Բուսէլի-Հիսար։

ԱՄԵՆԱԳԱՐԵՒՈՐ ԱԶԳ.

Տօքթ. Հարմանաս կը ծանուցանէ թէ, ջերմամիզութիւնը (պէլ սողուզլուղու) եւ անկէ յառաջ եկած հիւանդութիւնները նարդոյն մեթոտով կարճ ժամանակի մէջ այսինքն հինգ վեց օրէն հիմնապէս կը բուժէ, առանց հիւանդին ցաւ զգացնելու. կասկածողները կատարելապէս բժշկուելէ վերջ կրնան վճարել այցագինները։

Ամեն օր ժամը 3—10 հիւանդ կընդունի Կալաթա սանտրգճըլար ճատէսի Գաբաքուշ օթելին դիմացի 97 թիւ լամպտճիի խանութին վերնայարկը։ 163 12—40

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ դումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ՀԱՅԵՐՈՒՆ համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարդագրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եղերաց, Զալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափ ի

La VELOUTINE

պատրաստուած Պի Էֆ Էյ ձեռամբ

CHles FAY, Parfumeur

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեյթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան դումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթ 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Զալաթիա, Քարթէր Ֆրայ (էն Մաքսատան դէմը)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՕՐ ՐԷԲԷՆ

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՔ ՁՕՐԱՅՈՒՅԺԻՔ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՔ

Ամենազօր կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, Կանայք, տկարակազմ Տղայներն և ամէն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկոնանց և Ջրոյին ու Ոսկրային գրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՖԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻԻԹ ՖՈՍՖԱՏ ՏԷ ՇՕ

Վիալի Գինին ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան սակաւութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամէն ցաւերու, Փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, և՝ մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամէն վիճակներուն որոց շատեր չարաշուք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան ժ. Վիալ, Վիքթոր Հիւկօ փողոց, 14—ԼԻՈՆ 507

ծծկալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԿԻՒՍԹ ԲԱՍԷԿԱ Գալաթիա, Մոմճանէ, թիւ 86· քանակ կը վաճառուի ամէն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

COMP. RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Թշ. 25 6 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Դշ. 26,7 Սկերսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ ժամ 2ին յետ միջօրէի, Փիրէոսի համար։
Դշ. 27 8 Սուրհանդակ դէպի Փորթ-Սայիդ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 27 8 Մեկնումներ սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Երշ. 28 9 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ո.ք 29,10 Սգերսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդերձ Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ. — Օգոս, 26 7, երեքշաբթի օրը Գ. Գոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիոլի, Գէյրուն, Եաֆա եւ Բեր-Սայիտ զացող շոգենաւին 568

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿ. ԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսիլիայէ և Պոլսոյ դէպ՝ կանոնաւոր ճանապարհ

Մինչեւ յայտնի չոգենաւը Նօվրոսսիսք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում սեպտ. 14ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Սեպտեմբերի չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի սեպտ. 7ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի մասին տառելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանգ
Բ. » 175 »

Ուղղուիլ և ապահովագրութիւն նաւուղէրի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ԸԼՊՈՒԼ
Մոմճանէ փողոց թ. 10
575

ԻՄՕԿԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիտար	Կամուրջ	Կամուրջ	Իսկիտար
11 —	6 15 Պէպէք	11 20	7 5 Պշք.
11 45	6 50 Պէշիկ.	11 50	7 40 »
12 5	7 50 Պէշիկ.	12 20	8 20
12 30	8 50	12 50	9 —
1 —	9 35	1 20 Գպ.	9 40
1 30	9 45 Ֆէրպ.	1 50	10 15 Գզկ.
2 —	10 5 Պէշիկ.	2 25	10 30 Ֆէրպ
2 30	10 35 Գզ.Գպ.	2 50 Վոսփոր	10 40 Գզկ.
3 —	11 — Գզ.	2 30 Գապ.	11
3 15 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ.	3 30	11 25 Գապ.
3 35	11 20	4 — Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ
4 10	12 —	4 20	11 50
4 25		5 —	12 15
4 45 Ֆէրպ.		5 40 Պէպէք	
5 10		5 45 Ֆէրպօթ	
5 40		6 20 Պշք.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիտար
11 15	6 50 Պշք.	11 35	7 40 Պշք.
12 —	8 Պշք.	12 20	8 20
12 45	8 45	1 —	9 —
1 30	9 36	1 30 Գապ.	9 45
2 10	9 45 Ֆէրպ.	2 20	10 15
2 45	10 15	3	10 30 Ֆէրպ.
3 25	10 35	2 50 Վոսփ	10 40
3 15 Ֆէրպօթ	11 — Ֆէրպ.	4 — Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ.
4 5	11 10	4 40	11 20
4 40	11 45	5 30	11 55
4 45 Ֆէրպօթ	12 05	5 45 Ֆէրպօթ	12 15
5 25		6 25 Պէպ.	
8 10 Պէպէք.		7 5 Պշ.	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

1 30 Հարէմէն Սալամագ բացի կիր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 15 Կամուրջէն Հարէմ Սալամագ բացի կիր.է
3 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Սալամագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալամագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷՋԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱՔԱՇԷ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՔԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իսկիւտարէն Դապաթաշ Սիրբէճի
4 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 — Սիրբէճիէն Իսկիւտար
5 45 Սիրբէճիէն Դապաթաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրբէճիէն Դպթ.Իսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն շոգենաւերը իրենց գոնուած տեղերը՝ պիտի մնան։

ԼԻՆԻՄԱՆ ԺԷՆՕ

40 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ալ հարկ չկայ խարեբլու եւ փոտեցնելու.

MARQUE DE FABRIQUE

Ընդունուած է անասնարոյժներու եւ անասնաբոյծներու կողմէ։

Գործարանի մարքան

Այս դեղ անմիջապէս եւ անվրէպ կը դարմանէ ծիերուն կաղալը, ճմլուածքները, ոտքերու դտոնալը, ցաւուկի վէրքը, ծուլզի ուռեցքները, սբուլներու անջատումը, ոտքի ուռեցքները ինչպէս նաեւ կը վանէ կարգ մը հիւանդութիւնները։ Գին վեց ֆրանք։

Վեցուկէս ֆր.ով ուղուած տեղը կը յանձնուի։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը գտնուի Մէգիրի, Գասապեան, Քիւչիւքեան ու Բանգիւք եւ այլ մեծ դեղավաճառներու քով։ 356 8—52

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ. ՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն յ'Եւրոպա

Փարիզ, 16, Պուլվար տէ գ'Իթալիէն. 1,3, էր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ
1845ին հիմնուելն է վեր

Ապահովագրներու վճար. 1 Մէլիոն 123,000000
1895ի պրէմիումներ
Ապահովագրեալներու վճարուած 87,000000
Հասոյթ 196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 661,000000
1896 յունուար 1
Ալանդը եւ անշարժ կալ. յ'Եւրոպա 40,00000
Ցաւեցեալ դրամագլուխ 124,00000
Գրդի ապահովագրութիւնք 1 Մէլիոն 141,00000

Տնէնդրական ապահովագրիչ

Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու.

Պայմանագրութեան նոր եղանակ սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։

ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Չինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

188 Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ. Վոյվոտա վ... ոց, Վիքտորիա խան, Զալաթիա

ՖԻՒԹԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Որ ամէն երկու անգամ կը քաշէ Լիվերպուլ և Աղեքսանդրիա

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Պոմիտիա	4531
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Մէրվիա	7391	Մարաւոն	2403
Ուրանիա	7268	Ալպս	2393
Բաւոնիա	5587	Մարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալիա	4809	Բալմիրա	2144
Միհնա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէքսս	2143	Մորոգգօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուբանիա	12950
Դազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, թիւ 401
Զալաթիա 571

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1897 ՅՈՒՆԻՍ 14ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՅՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Վոսփորէն Իզմիր ընթացող ընթեցուածներ

10 50 Ր. Ա. Գվ. Եմ. Մզպ. Պէօյթ. Թրպ. Ենթ. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արնք.Գրչ. Օրթ. Պէշիկ.
11 — Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
11 — Գնտ.Վնթ.Զանկ.Պէյլ.Գզկ.
11 15 Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Վնիք.Զէնկ. Պէյլ.Գզկ. Պշք.
12 5 Եմ. Մէզ. Պէօյ. Քիրէճ. Թրպ. Ենիք. Սթն. Մրկ.Պօյմ. Ր.Հիս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
12 5 Պէյք. Բշպ. Ենթ. Զպզ.Գնլճ. Պօյմ. Ր. Ա. Հս. Գնտլ. Արնվք. Վնթ. Զանկ. Պէյլ. Գզկ. Պշքթ. Գպթշ.
12 30 Ա.Հս.Գնտ.Վանի.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք,
1 — Եմ.Եմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլ. Ա Հիս. Գնտ. Վնթ. Զէնկ. Պէյ. Գզկ Պէշիկթաշ
1 15 Եմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենթ. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
2 10 Եմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենթ. Սթն. Մրկ. Ր. Հս. Պեպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշկ.
2 30 Եմ.Մէզ.Պէօյթ.Թրպ.Պէյր.Բշպ.Զպզլ.Գնլճ. Ա.Հ.Գնտ.Վնթ.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Իս.
2 50 Ր. Ա. Գվ. Եէմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Եէնթ. Սթ. Մրկ. Պօյմ. Ր.Հիս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք,
3 45 Եմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Պէյր. Բշպ. Զպզ. Գնլ. Ա. Հիս, Գնտ, Վնթ. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ.
4 15 Եմ.Մէզ.Պէօյթ-Թրպ.Ենթ.Իսթ. Միրկ.Պօյմ. Ր.Հս Պէպ.Արվ.Գրչ.Օրթ.Պշկ.
5 45 Եմ.Մզպ.Պէօյթ. Թրպ.Պէյզ. Ենթ. Սթն.Գնլ. Պօյմ. Ր.Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ.Օրթ.Պշք-
7 15 Եմ,Մզպ,Պէօյթ,Թրպ, Պէյթ,Ենթ.Մրկ, Ր,Հս, Պէպ, Արնվթ,Գրչ. Պէյլ. Օրթ. Պշք,
7 45 Պէյզ, Բ.Գնմ. Ենթ, Զպզլ. Գնլճ. Մրկ, Ր,Ա,Հ, Գանտլ.Պէպ.Արն. Վնթ Զնք,Պէյլ,Օրթք,Գզկ, Պէշիկթաշ։
8 30 Ա.Ր,Գվ,Եմ.Մէզ.Պէօյ. Թրպ.Պէյր.Բշպ Զպզ. Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Վան.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ.
9 15 Եէնմ, Մէզ, Պէօյ, Թաբ, Ենթ. Սթն. Միր. Ր.Հիս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշք.
10 — Եմ.Մզպ,Պէօյթ.Թրպ.Պէյզ. Եէնթ. Միրկ, Ր. Հս. Պէպ. Արնվ- Գրչ, Օրթ. Պէշկ.
10 30 Եմ. Մզպ. Պէօյ. Բրճ. Ենթ. Պօյճ. Ր. Հս, Պէպ, Արվ, Օրթ, Պշկ.
10 40 Եմ, Մէզպ, Պէօյթ, Թրպ, Պէյթ Բշպ. Զպլ. Գնլճ.Ա.Հս. Գնտլ.Վնթ.Զնք. Պէյլ.Գզկ. Իսկ.
11 10 Մզպ.Պէօյ.Թրպ.Ենթ. Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ,Արնվ. Օրթ. Պշք.

Կամուրջէն Վոսփոր դէնող ընթեցուածներ

12 15 Պշք. Օրթ. Արվք, Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Ենթ. Պէյզ, Թրպ, Պէօյ. Մզպ.Եմմ.
1 — Պէշք. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնթ. Գնտ. Ա. Հիս. Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պէյզ. Մզպ. Ր. Ա. Գվ.
1 15 Պշքթ.Օրթ.Գրչ. Արնվ.Պէպ. Բշիս.Մրկ. Սթ. Ենթ. Թրպ. Պէօյթ. Մզպ. Եմմ.
2 30 Պշք. Օրթ. Արվ. Պէպ. Ր. Հիս. Պօյճ. Ենթ. Թրպ. Պէօյթ. Մզպ. Եէնմ.
2 50 Իսկ.Գզկ.Պէյլ,Զնկ,Վնթ,Գնտլ.Ա.Հ.Գնլճ.Զպզլ Բշպ. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Եմմ.
3 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Պէպ. Ր. ս. Մրկ., Ենթ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Եմմ.
3 35 Գապ,Պշկ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ,Զնկ,Գրչ.Արվ,Գնտ. Ա.Ր.Հս,Գնլ,Մրկ.Ենթ.Բշպ, Պզ.Թրպ. Պէօյ. Մզպ.Եմմ.
4 45 Պշկ,Օրթ,Գրչ.Արն.Պէպ. Ր.Հ.Մրկ. Սթն.Ենթ. Թրպ, Պէօյթ,Մզպ,Եմմ,
5 15 Գպթ.Պշկ.Գզկ,Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Վնթ,Արվ. Գնտ. Ա.Ր.Հս.Գնլ.Զպզ. Բշպ.Պէյզ,
6 — Գապ.Պշկ,Օրթ,Արվ.Պէպ.Ա.Ր.Հս. Մրկ. Ենթ. Պէյզ. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Եմմ. Ր.Ա. Գվզ.
7 — Պշ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Արվ.Գնտ.Ա.Ր.Հ.Պօյճ Ենթ. Պէյզպզ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Եմմ.
8 30 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.Ենթ. Թրպ. Պէօյ.Մզպ.Եմմ.
9 15 Պշք,Օրթ.Պէյլ, Արվ. Ր.Հս. Պօյճ, Գնլճ. Ենթ. Պէյզ. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.
10 05 Պէշ.Գզկ,Պէյլ.Զնկ,Վնթ,Գնտ,Ա.Հ. Գնլ,Զպզ. Բշպ,Պզ.Մզպ,Ր.Ա.Գվ.
10 20 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս,Պօյճ.Մրկ, Իսթ. Ենթ,Թրպ.Բիճ.Պէօյ.Մզպ.Եեմմ,
10 50 Գապ,Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ,Պէպ.Գնտ, Ա.Ր.Հսր. Գնլ,Մրկ.Ենթ,Բշպ,Պզ; Պէպէրէն Նեեմմ, զացող շոգենաւին դէտ պիտի հաղորդակցի.
11 10 Պշկթ, Պէյլ. Զնկ, Վնթ,Գանտ. Ա.Հիս. Գնլ. Զպզ.Բշպ.Պէյք.
11 20 Պշկ,Պէպ,Ր,Հս,Մրկ,Սթէն.Ենթ. Թրպ, Պէօյ. Մզպ.Եէնմահալէ
11 40 Պշքթ-Գզկճ.Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Վնթ.Գնտլ. Պէա.
12 15 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպ.

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Գլասգոյ, Մէլբուրնի և Սիդնէյի մէջ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամբէս	3000	Թիպս	2500
Ինպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպրը	3000	Օսայրիս	2250
Բեանորուս	3000	Բէրա	2250
Տարոս	3000	Մէֆինրա	2000
Ամանդի	3000	Կասբրնի	1500
Դարիօպիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ճ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիքթոլ խան
ՃԷՔՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվերպուլ

Արտօնատէր Կ. Ս. ԽԻԹԻՐՃԵԱՆ